

РЕКОМЕНДАЦІЇ
за результатами проведення круглого столу
«Визначення корупційних ризиків у діяльності МВС,
шляхів запобігання та протидії корупції в МВС»,
проведеного 20 квітня 2021 року
на базі Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Учасники регіонального круглого столу «Визначення корупційних ризиків у діяльності МВС, шляхів запобігання та протидії корупції в МВС» за результатами обговорення виступів під час проведення заходу, з урахуванням положень Законів України «Про запобігання корупції», Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 878, Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2017 року № 576-р, Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України на 2020-2022 роки, затвердженої наказом МВС від 31.01.2020 № 84 (із змінами), Положення про Громадську раду при Міністерстві внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 15.11.2017 № 927,

констатують, що проведення зустрічей уповноважених з антикорупційної діяльності з відповідними фахівцями та представниками громадських організацій антикорупційної спрямованості сприяє налагодженню системного діалогу Міністерства внутрішніх справ України з громадськістю, підвищенню якості підготовки рішень з важливих питань державного і суспільного життя з урахуванням громадської думки, створенню умов для участі громадян у розробленні проєктів таких рішень та є одним із елементів комплексного забезпечення впровадження дієвих механізмів протидії корупції.

Ефективність антикорупційної діяльності значною мірою залежить від повноцінної реалізації на державному рівні трикомпонентного процесу протидії корупції:

- 1) системного дослідження змісту цього феномену, його суспільних проявів і, відповідно, удосконалення правової бази, що дозволить, в першу чергу, запобігати здійсненню корупційних діянь;
- 2) коректного вимірювання і моніторингу обсягів розповсюдження корупції у органах державної влади, зокрема, у системі МВС;
- 3) розробки і запровадження на цій основі дієвої антикорупційної політики.

Рекомендують:

Міністерству внутрішніх справ України:

1. Опрацювати та врахувати пропозиції, що надійшли від учасників під час круглого столу, стосовно вирішення проблемних питань, пов'язаних із функціонуванням закладів, установ та організацій, діяльність яких спрямовується та координується Міністерством внутрішніх справ України.

2. Врахувати результати чергового анонімного анкетування учасників регіонального круглого столу під час проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності Міністерства внутрішніх справ України.

3. Продовжити практику поширення серед територіальних органів МВС, закладів, установ та підприємств, що належать до сфери управління МВС, наукових розробок, інформаційних матеріалів з питань визначення корупційних ризиків у діяльності МВС, шляхів запобігання та протидії корупції в МВС.

4. З метою забезпечення безперешкодного доступу суспільства до актуальної інформації щодо здійснення МВС України заходів з реалізації державної антикорупційної політики, залучення громадськості до визначення найбільш актуальних тем антикорупційної спрямованості, вважати позитивною та продовжити практику проведення у регіонах круглих столів, конференцій, форумів (інших платформ) для повної та всебічності подачі громадськості актуальної інформації про діяльність із здійснення антикорупційних заходів, а також отримання «зворотного зв'язку» від активних членів громадянського суспільства та фахівців-практиків.

5. З метою однозначного визначення наявності/відсутності факту систематичного невиконання умов контракту співробітником Державної служби з надзвичайних ситуацій, пропонується звернутися до Верховної Ради України з пропозицією Статтю 2 КЦЗУ (Визначення термінів) доповнити термінами: «невиконання умов контракту», «систематичне невиконання умов контракту» з обов'язковим визначенням:

1) переліку відповідних ознак для їх однозначної ідентифікації;

2) переліку правових наслідків за фактом «невиконання умов контракту» або за фактом «систематичного невиконання умов контракту».

6. Зміст пункту 36 Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 № 593, як підзаконного акту, привести у відповідність до змісту частини 4 статті 102 Кодексу цивільного захисту України (далі – КЦЗУ), від 02.10.2012 № 5403-VI (Прийняття на службу цивільного захисту та умови її проходження), так як за нормами пункту 36 Положення № 593, не може бути прийнятий на службу цивільного захисту громадянин, на якого за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, накладено стягнення у виді позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування. Одночасно з цим, за нормами частини 4 статті 102 КЦЗУ, не може бути прийнята на службу цивільного захисту особа, на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією.

Вказані норми пункту 36 Положення № 593, як підзаконного акту, за своїм змістом мають невідповідність з нормами частини 4 статті 102 КЦЗУ.

7. З метою запобігання працевлаштуванню до Національної поліції осіб, які мали судимість за нетяжкі злочини, пропонується ініціювати зміни до п.2 статті 61 Закону України «Про Національну поліцію», передбачивши однією з підстав

відмови у прийнятті позитивного рішення щодо зарахування на службу до Національної поліції колишніх засуджених за кримінальні правопорушення, навіть з погашеними або знятими судимостями.

8. Розробити комплекс заходів з підвищення обізнаності населення щодо порядку надання, термінів і вартості послуг, які надаються сервісними службами МВС України (в першу чергу – регіональними сервісними центрами).

9. Розробити комплекс заходів щодо унеможливлення участі різноманітних посередників у процесах надання послуг сервісними службами МВС України (в першу чергу – регіональними сервісними центрами).

10. Переглянути штатну чисельність уповноважених підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції в Національній поліції України, а саме в територіальних підрозділах, врахувавши наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 26.04.2021 № 240/21 «Про встановлення обов'язкових вимог до мінімальної штатної чисельності уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції в державних органах».

Національному агентству з питань запобігання корупції:

1. Розглянути можливість щодо внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції», а саме виключити абзац 1 п. 2 ст.45 (виключити подання е-декларацій «перед звільненням»), або залишити цю вимогу тільки для осіб, які займають посади з високим рівнем корупційних ризиків. Враховуючи той факт, що суб'єкти декларування, які звільнились з роботи (зі служби), подають е-декларації «після звільнення» за весь попередній рік, в якому були звільнені, подавати е-декларації «перед звільненням» за частину цього ж року і дублювати інформацію є недоцільним.

2. Розглянути можливість щодо приведення норм КК України у відповідність до базових понять корупції та корупційного правопорушення, передбачених законом України «Про запобігання корупції», запропоновано ініціювати внесення змін до ст. 45 КК України: «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям:

«...Примітка. Корупційними кримінальними правопорушеннями відповідно до цього Кодексу вважаються кримінальні правопорушення, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем «з метою отримання неправомірної вигоди», а також кримінальні правопорушення, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368-369-2 цього Кодексу».

3. Розглянути можливість публічного обговорення процесу розробки комплексу заходів із захисту уповноважених з антикорупційної діяльності під час виконання своїх службових обов'язків.

4. Забезпечити створення на сайті розділу «Типові ситуації порушення антикорупційного законодавства працівниками, методи їх виявлення та дії уповноваженого», де розміщувати з додержанням вимог Закону України «Про захист персональних даних», практичні ситуації та методологію дій уповноважених.

5.3 метою роз'яснення вимог антикорупційного законодавства в державних органах, формуваннях, закладах та установах, які належать до сфери управління МВС, з урахуванням специфіки їх роботи (окремо для закладів освіти, медичних закладів, органів поліції, прикордонної служби та інших) ініціювати проведення регулярних відповідних тематичних заходів.

Дніпропетровському державному університету внутрішніх справ:

1. Забезпечити науковий супровід правового обґрунтування здійснюваних МВС України заходів з реалізації державної антикорупційної політики, виявлення і криміналізації новітніх форм корупційних кримінальних проявів.

2. Продовжити наукові дослідження з проблематики протидії та запобігання корупції, налагодження ефективної співпраці з громадянським суспільством щодо реалізації антикорупційної політики держави.

Оргкомітет